ւէտ էին։ Կիւրիկեան թագաւորների կողմից Զաքարեաններին տրուած Խոժոռնի բերդը ու շրջակայ հողերը, Արծրունիներին տրուած Մահկանաբերդը, Կայէն գաւառն ու շրջակայ հողերը, Դսեղի տէրերին պատկանող հողերը, Արցախի իշխանական երեք ճիւղերի՝ Ծարի, Հաթերքի, Խոխանաբերդի տէրերին պատկանող հողերը, ինչպէս նաեւ Կիւրիկեաններին պատկանող Մածնաբերդի եւ Նոր բերդի ու շրջակայ հողերը, ցանցային ամուսնութիւնների ճանապարհով իրար կապելու արդիւնքում, փաստօրէն ստեղծուել է ապագայ պետականութեան հողատարածք, որի վրայ պետութիւն է ստեղծուել։

Այս ամուսնութիւնները ոչ թէ հիմնական բնազդի բաւարարման խնդիր են լուծել, այլ դարձել են քաղաքական ամբողջացման, գաղափարական, մշակութային նոյնականացման հիմք։

ՏԻԳՐԱՆ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆՑ

Երեւանի Խաչատուր Աբովեանի անուան մանկավարժական համալսարանի գիտական գրադարանի տնօրէն

ԳՐԱԲԱՐԵԱՆ ԱՍՈՅԹՆԵՐ

Մի՛ արհամարհեր զծերութիւն մօր քո։

Ամենեւին ի մահուանէ մի՛ երկնչիք։

Եթէ աղաչիցէ զքեզ թշնամին, և ի ձայն բարձր աղերսիցէ, մի՛ հաւատար նմա։

Զբարեկամ քո, և զբարեկամ հայրենի մի՛ թողուր։

Դուք մի՛ քննէք զգործսն իմ։

Մի՛ ուտեր հաց ընդ առն չարական, և մի՛ ցանկանար կերակրոյ նորա։

Յականջս անզգամի ամենևին մի՛ խօսիր, զի մի՛ անգոսնեսցէ զիմաստուն բանս քո։

Եթէ իմաստուն լինիցի սիրտ քո, ուրախ արասցես և զիմ սիրտս։

Լաւ է իմաստուն քան զհզօր, և հանճարեղ՝ քան զայն որ ունիցի դաստակերտս մեծամեծս։